

Na denní obloze lze sledovat **Slunce**, naši nejbližší hvězdu. Pozorovatelné jsou sluneční skvrny a speciálním chromosférickým dalekohledem i sluneční protuberance.

STÁLÁ VÝSTAVA - astronomická výstava, jejíž součástí jsou interaktivní exponáty, optické pokusy i historické přístroje a především počítače s astronomickými informacemi, animacemi a testem.

SPECIÁLNÍ VÝSTAVA - svědectví z kosmu - výstava o vzniku a historii sluneční soustavy se vzorky meteoritů, které vznikly v různých obdobích jejího vývoje.

ASTRONOMICKÁ PŘEDNÁŠKA

ve středu 3. února v 18.30 - Prof. RNDr. Petr Kulhánek, CSc.

Kde začíná a končí kvantový svět? (Je člověk kvantovým objektem? Je pro vývoj vesmíru podstatné kvantové chování?)

POŘADY PRO DĚTI - každou sobotu a neděli ve 14.30

soboty **Na výlet do vesmíru** – pořad pro děti od 8 do 11 let

neděle **Vesmír a světlo** – pořad pro děti nad 11 let

Návštěvu lze spojit s prohlídkou hvězdárny a pozorováním dalekohledem – za jasného počasí Slunce, v případě zatažené oblohy pozemských objektů. Vše je přizpůsobeno věku dětí.

POŘADY PRO DOSPĚLÉ - každou sobotu a neděli v 17.00

Čas hvězd a mandragor – pořad o astronomii doby Rudolfa II.

KNIHY z astronomie, kosmonautiky a příbuzných oborů pro začátečníky i pokročilé zájemce nabízí fond KNIHOVNY HaP. Výpůjční doba: po a st 16 – 18.

Výbor PP ČAS

se pravidelně schází každou druhou středu v měsíci. Případní zájemci z řad členů PP ČAS se mohou jednání zúčastnit. Vzhledem k omezené kapacitě prostor je lépe se předem nahlásit Lence Soumarové na e-mail soumarova@observatory.cz

Spojení na výbor PP ČAS

Ondřej Fiala (předseda), ☎777 942 650, e-mail ondra.fiala@gmail.com • Jaromír Jindra (místopředseda), ☎731 400 383, e-mail mjindra@volny.cz • Mgr. Lenka Soumarová (databáze členů), ☎603 759 280, e-mail soumarova@observatory.cz • Kateřina Hofbauerová (pokladna) ☎737382546, e-mail hofbauer@centrum.cz.

Corona Pragensis, občasník Pražské pobočky České astronomické společnosti se sídlem Královská obora 233, 170 21 Praha 7 • www: <http://praha.astro.cz> • Redakce CrP: VPP ČAS (e-mail: crp@astro.cz) • Písemný kontakt: Štefánikova hvězdárna, Petřín 205, 118 46 Praha 1 • Tisk: Jan Zahajský • Náklad 270 výtisků • Pro členy PP ČAS zdarma • Redakce neodpovídá za věcný obsah článků • Ročník devatenáctý • Redakční uzávěrka 31.ledna 2010.

* 01/2010 * * * * *

Sjezd České astronomické společnosti

Ve dnech 27. a 28. března proběhne po třech letech v prostorách Astronomického ústavu AV ČR v Ondřejově řádný sjezd ČAS. Každá organizační složka deleguje na sjezd členy podle klíče, který byl navržen a schválen na zasedání VV ČAS dne 22. ledna 2010. Podle tohoto klíče může Pražská pobočka **delegovat na sjezd 10 členů**. Dle stanov ČAS jsou delegáti voleni. Vzhledem k tomu, že nejbližší členská schůze PP ČAS bude až po sjezdu dne 10. dubna v pražské ZOO, rozhodl výbor PP ČAS uspořádat volby korespondenčně. Hlasovací lístky jsou pro kmenové členy PP ČAS součástí této Corony. Uzávěrka voleb je 16. února 2010, hlasovací lístky lze zasílat elektronicky (scan) na adresu praha@astro.cz, poštou na adresu **PP ČAS, Lenka Soumarová, Petřín 205, 118 46 Praha 1**, případně předat osobně na přednášce ing. Pavla Příhody. Uzávěrka hlasování je 16. února 2010, výsledky voleb budou zveřejněny na webových stránkách pobočky <http://praha.astro.cz>.

Prosíme všechny členy PP ČAS, aby navrhli a následně zvolili ty, kteří nás budou na sjezdu reprezentovat, program sjezdu bude vyvěšen na <http://www.astro.cz>. Na programu budou mimo jiné volby nového předsedy, hospodáře, výkonného výboru a revizní komise, dojde k úpravám stanov atp.

NEJBLIŽŠÍ AKCE PRAŽSKÉ POBOČKY

13. a 14. února 2010 - skupina Mikro Astro Čaj ve spolupráci s PP ČAS organizuje zimní setkání pozorovatelů a příznivců noční oblohy **Hodkovice 2010**. Setkání se uskuteční v areálu letiště Hodkovice nad Mohelkou. Podrobné informace a přihlášku naleznete na adrese <http://mac.astro.cz>.

16. února 2010 v 17:00 se koná tradiční přednáška ing. Pavla Příhody **Obloha 2010** v pražském planetáriu. Přednáška je přístupná veřejnosti, členové PP ČAS mají vstup volný, členové ČAS mají slevu 50% ze vstupného po předložení členské průkazky.

Ex Čína 2009

Doposud nejnáročnější zájezd PP ČAS – expedice za úplným zatměním Slunce do Číny v červenci 2009 zanechal nezapomenutelné zážitky, nepřeborné množství fotografií a materiálů. Střípky z expedice byly již prezentovány na podzimním běhu MHV v září 2009, na speciálním vzpomínkovém večeru účastníků s promítáním v čajovně V síti v listopadu a na akcích PP ČAS se s nimi jistě ještě setkáme. Abychom přiblížili alespoň nejvýznamnější body celého putování těm, kteří nemají možnost se akcí zúčastnit, postupně zveřejníme vzpomínky některých účastníků.

Základní údaje o expedici

Zájezd se konal v termínu 15. – 31.7.2009. Expedice se zúčastnilo 46 členů PP ČAS, zájezd zajišťovala cestovní kancelář EAST SEA TRAVEL ve spolupráci s CHINA TOUR na čínské straně. Velký dík patří zejména hlavním organizátorům – předsedovi Ondřeji Fialovi, místopředsedovi Jaromíru Jindrovi, hospodářce pobočky Kateřině Hofbauerové, Jiřímu Vinšovi a obrovský dík patří sinologovi Václavu Laifrovi, bez kterého bychom byli v Číně ztraceni.

Trasa vedla dle předem navrženého itineráře Šanghaj – Su-Čou – Nanking – Dabiešan – Wu-chan – Si-an – Ta-Thung – Peking.

Šanghaj – Maglev

Po dlouhém a únavném leteckém transferu Praha – Helsinky – Šanghaj jsme měli připravenou hned první atrakci. Z mezinárodního letiště Pudong jsme se k čekajícímu autobusu dopravili rychlovlakem na magnetickém polštáři, známém

pod názvem **Maglev**. Trať z roku 2002 dlouhou 30 km zdolá souprava od Siemensů za 8 minut, přičemž dosáhne rychlosti okolo 430 km/h. Bezpečnostní kontroly při nástupu jsou stejné jako na letišti - rámy a rentgeny. Vlak se rozjíždí

se s podobně zaměřenými lidmi a popularizovat astronomii, astronomickou techniku a Českou astronomickou společnost.

Kosmonautika v roce 2009

Přehledová přednáška Mgr. Antonína Vítka, CSc o nejvýznamnějších událostech v kosmonautice doprovázená promítáním proběhla v přednáškovém sále Štefánikovy hvězdárny na Petříně 20. ledna 2010 za účasti 35 zájemců.

Štefánikova hvězdárna

Otevřeno: denně kromě pondělí, út – pá : 18-20 hod, so a ne : 11-20 hod.

POZOROVÁNÍ - předpokladem je vždy jasné počasí. Ke každému objektu je podán odborný výklad, v případě nepříznivého počasí se výklad soustřeďuje na přístrojové vybavení kopulí.

Měsíc - náš nejbližší kosmický soused je v únoru na večerní obloze dobře pozorovatelný od 16. do konce měsíce. První čtvrt - období s nejlepšími pozorovacími podmínkami - nastává 22. února. Tato doba je vhodná zejména pro pozorování povrchových útvarů na Měsíci, neboť na rozhraní mezi světlem a stínem (na tzv. terminátoru) útvary vrhají zřetelné stíny. Tehdy, na rozdíl od úplňku (nastává 28. února), vynikne plastičnost měsíčního povrchu.

Mars je krátce po opozici se Sluncem (29.1.), takže je pozorovatelný po celou noc. Koncem února navíc dosáhne nejsevernější polohy své dráhy. V neděli 7. února budeme moci pozorovat Mars v blízkosti otevřené hvězdokupy Praesepe (Jesličky) M 44 v souhvězdí Raka.

Z objektů **hvězdného vesmíru** nám únorová obloha nabízí dvojhvězdy, hvězdokupy, mlhoviny i galaxie. Z dvojhvězd je to např. Castor ze souhvězdí Blíženců. Známost hvězdokupy Plejády můžeme najít v souhvězdí Býka. Ozdobou únorové oblohy je Velká mlhovina v souhvězdí Orionu. Této mlhovině může na únorové obloze konkurovat snad jen galaxie M31 v souhvězdí Andromedy.

Více se o nás můžete dozvědět na našich webových stránkách <http://mac.astro.cz> nebo právě na společně pořádaných setkáních. Moc se těšíme na vzájemnou spolupráci a přejeme nám všem mnoho jasných a průzračných nocí!

Za Mikro Astro Čaj Martin Černický

Stalo se

Ukončení IYA 2009 v Klementinu

Pod patronací Českého organizačního výboru Mezinárodního roku astronomie proběhlo jeho slavnostní ukončení. V důstojných prostorách Zrcadlové kaple pražského Klementina se 21. prosince 2009 sešla nejen reprezentace českého astronomického nebe, ale i mnoho zájemců o astronomii. Členové PP ČAS zajistili pozorování nejprve astronomických, v pozdním večeru potom pozemských objektů nasvícené Prahy z ochozu astronomické věže. V doprovodu Dr. Martina Šolce proběhla zároveň komentovaná prohlídka věže s praktickými ukázkami odmávání časového signálu (přesně ve 23:00).

Tříkrálová ZOO

Během zimomřivé neděle 3. ledna 2010 se sešlo několik dobrovolníků, kteří popularizovali již tradičně astronomii a astronomickou techniku v pražské ZOO. Na obvyklém místě u medvědů jsme díky počasí demonstrovali zejména možnosti dalekohledů. K dispozici byly dva dalekohledy pro denní pozorování, v záloze čekal i sluneční dalekohled H-alfa, na který nedošlo. Dík patří zejména Martinovi Černickému, Ivaně Macourkové a Janu Zahajskému. Pro další akce podobného typu přivítáme další spolupracovníky, kteří jsou ochotni věnovat volný čas, sejít

velmi plynule a protože souběžně vede kousek dálnice, alespoň z počátku si připadáte jako v příměstském pantografu. Pak ale auta již nestíhají a na displejích, umístěných nad každými dveřmi šplhá rychlost ke dvěma stovkám. Zahledíte-li

se do dálky, rychlost rozhodně není znát, zato blízké budovy a stromy se míhají skutečně rychle. Po 4 minutách se na displeji objeví 431 km/h, což je za běžného denního provozu maximum (traťový rekord je 501 km/h). Pohyb soupravy je čistý, zavřete-li oči, nevnímáte pohyb, ve voze je klid, slyšet jen šum klimatizace. Na konečné nás čekalo to pravé červencové počasí, které nás provázelo celý zájezd v městských aglomeracích – žlutošedý zákal nad městem, teploty okolo 35°C a naprosto nehybný vzduch.

Připravujeme

Ve stádiu závěrečných příprav vedle dříve uvedených akcí jsou zejména

Výroční členská schůze PP ČAS,

kteřá se bude konat **10. dubna 2010** již tradičně v přednáškovém sále pražské ZOO v Tróji od 10.00. Tato schůze bude volební, výbor ve složení Ondřej Fiala (předseda), Jaromír Jindra (místopředseda), Lenka Soumarová (evidence), Kateřina Hofbauerová (hospodář), Hana Šípová (Corona Pragensis), Tomáš Tržický (web praha.astro.cz) a Jan Zahajský končí. Bude přednesena zpráva o hospodaření a výroční zpráva. V následných volbách bude třeba zvolit nový.

Schůze bude doplněna dvěma přednáškami, vstup do ZOO pro členy PP ČAS je zdarma. V případě jasného počasí bude program doplněn pozorováním Slunce chromosférickým dalekohledem (protuberance).

Mezní Hvězdná Velikost – jaro 2009

Pražská pobočka, snad proto, že všichni organizátoři MHV jsou jejími členy, převzala na svá bedra pořádání již 9. běhu setkání zájemců o pozorování, astrotechniku, výměnu názorů a zkušeností.

Již několik let máme vynikající zkušenosti s areálem BVV v Zubří u Nového Města na Moravě, kde se nás vždy schází více jak 70 s dalekohledy nejrůznějších konstrukcí a parametrů. Letošní jarní setkání proběhne **od 16. do 18. dubna**. Podrobné informace o způsobu přihlašování, cenách a programu budou včas vystaveny na stránkách www.astro.cz/akce/mhv. Pro příznivce klasické pošty zašleme na vyžádání materiály poštou, v případě zájmu se obraťte na Jaromíra Jindru nejlépe telefonicky (731 400 383). Akci doporučujeme zejména všem začínajícím pozorovatelům, neboť srovnání a možnost vyzkoušení si různorodé techniky se jim jen stěží jinde naskytne.

Mikro Astro Čaj

Koncem loňského roku rozesílal výbor PP ČAS pozvánku na akce pobočky v roce 2010. Možná jste si všimli, že se u dvou plánovaných setkání objevuje skupina Mikro Astro Čaj. Rád bych Vám proto touto cestou naše sdružení představil, přiblížil naši činnost a plánovanou spolupráci s PP ČAS.

Jsme občanské sdružení astronomů amatérů, které se pravidelně schází a pořádá astronomická setkání pro astronomickou i širokou veřejnost. Název vznikl koncem léta roku 2006, kdy se poprvé sešlo několik amatérských astronomů, za účelem předání literatury a okuláru Plössl 6mm. Setkání proběhlo nedaleko Smíchovského nádraží v Praze skutečně v čajovně a z tohoto důvodu mu dal jeden z hlavních iniciátorů pracovní název "Mikro Astro Čaj" (zkráceně MAČ).

Posezení s lidmi se stejnými zájmy a povídání o astronomii bylo skutečně velmi příjemně stráveným časem a několik z nás se dohodlo, že společně absolvujeme Astronomický kurs pořádaný v pražském Planetáriu. Každou středu jsme se po kurzu začali scházet a z původních asi čtyř lidí se tato setkání počátkem roku 2007 rozrostla až na deset pravidelných účastníků. Současně jsme se začali scházet i ke společným pozorováním zejména v lokalitě Ořech. Výsledkem spolupráce pak bylo pořádání prvního astro setkání v Hodkovicích nad Mohelkou a prvního "hvězdobraní" v Liticích nad Orlicí.

Setkání nezankla ani po ukončení kurzu a následné prázdninové přestávce. Naopak, stále přibývalo účastníků a společných pozorování. V roce 2008 i v roce 2009 jsme opět společně pořádali akce v Hodkovicích a Liticích, ke kterým se v obou letech přidala Starparty Šumava. Koncem roku 2008 a počátkem roku 2009 již naše aktivity narostly do takové šíře, že se účastníci rozhodli pro založení stejnojmenného občanského sdružení.

V současné době tedy kromě pravidelných setkávání a pozorování za Prahou pořádně tři větší pravidelná setkání astronomů amatérů. Dvě z nich (Hodkovice a Litice) jsou otevřena pro širokou veřejnost - tato tradice započala loni, ve významném Mezinárodním roku astronomie 2009, kdy jsme si řekli, že je škoda pořádat akce jako "uzavřené" a že se pokusíme astronomii více propagovat a dostat do podvědomí co nejširší veřejnosti. Proto jsme vymysleli program, vyrobili pozvánky, rozvěsili po okolí a s menšími či většími úspěchy pronikli i do místního tisku.

Hodkovice 2009 byly takovou první zkouškou a asi i vzhledem k počasí a chladu dorazilo jen okolo 10 návštěvníků. Zato v Liticích jsme se pořádně zapotili! Vzhledem k tomu, že akce byla propojená s prohlídkami hradu, "prošlo" našima rukama přes 200 návštěvníků. Většinu zaujala prohlídka pestré astronomické techniky a mnoho z nich si se zájmem vyslechlo přednášky, které probíhali během dne v prostorách hradu (např. o problematice světelného znečištění, astronomické technice a astrofotografii). Po setmění pak probíhalo veřejné pozorování, které využilo dalších několik desítek zájemců.

Foto: Lukáš Kalista

Právě díky tomu, že otevření Litického hvězdobraní veřejnosti mělo úspěch, rozhodli jsme se v tomto duchu pokračovat i nadále. A protože organizátorů a pomocníků není nikdy dost a mnoho členů MAČe je i členy PP ČAS, vzájemná spolupráce se přímo nabízela.

A proto od letošního roku je hodkovické setkání a litické hvězdobraní pořádáno společně s Pražskou pobočkou ČAS. My budeme zase pomáhat při konání pobočkových akcí, kdy bude potřeba technika či jen nějaké ty ruce navíc a znalosti z oblasti popularizace astronomie.

ASTRONOMICKÁ PŘEDNÁŠKA ve středu v 18:30

21.4. – Jak funguje Hubbleův vesmírný dalekohled

Prof. RNDr. Petr Kulhánek, CSc.

28.4. – Hubbleův vesmírný dalekohled – nejúspěšnější dalekohled v historii

lidstva – Prof. RNDr. Petr Kulhánek, CSc.

POŘADY PRO DĚTI - každou sobotu a neděli ve 14.30

soboty **Na výlet do vesmíru** – pořad pro děti od 7 do 10 let

neděle a 5.4. **Lety ke hvězdám** – pořad pro děti nad 10 let

Návštěvu lze spojit s prohlídkou hvězdárny a pozorováním dalekohledem – za jasného počasí Slunce, v případě zatažené oblohy pozemských objektů. Vše je přizpůsobeno věku dětí.

POŘADY PRO DospělÉ

- denně kromě pondělí a 5.4. od 21 hod.

Pán prstenců – pořad o Saturnu, nejkrásnější planetě sluneční soustavy, doplněný za jasného počasí o jeho pozorování přístroji hvězdárny.

v sobotu, neděli a 5.4. do 17 hod.

Do blízkého i vzdáleného vesmíru – audiovizuální pásmo

KNIHY z astronomie, kosmonautiky a příbuzných oborů pro začátečníky i pokročilé zájemce nabízí fond KNIHOVNY HaP. Výpůjční doba: po a st 16 – 18.

Výbor PP ČAS

se pravidelně schází každou druhou středu v měsíci. Případní zájemci z řad členů PP ČAS se mohou jednání zúčastnit. Vzhledem k omezené kapacitě prostor je lépe se předem nahlásit Lence Soumarové na e-mail soumarova@observatory.cz

Spojení na výbor PP ČAS

Ondřej Fiala (předseda), ☎ 777 942 650, e-mail ondra.fiala@gmail.com • Jaromír Jindra (místopředseda), ☎ 731 400 383, e-mail mjindra@volny.cz • Mgr. Lenka Soumarová (databáze členů), ☎ 603 759 280, e-mail soumarova@observatory.cz • Kateřina Hofbauerová (pokladna) ☎ 737 382 546, e-mail hofbauer@centrum.cz.

Corona Pragensis, občasník Pražské pobočky České astronomické společnosti se sídlem Královská obora 233, 170 21 Praha 7 • www: <http://praha.astro.cz> • Redakce CrP: VPP ČAS (e-mail: crp@astro.cz) • Písemný kontakt: Štefánikova hvězdárna, Petřín 205, 118 46 Praha 1 • Tisk: Jan Zahajský • Náklad 270 výtisků • Pro členy PP ČAS zdarma • Redakce neodpovídá za věcný obsah článků • Ročník devatenáctý • Redakční uzávěrka 21.března 2010.

* 02/2010 * * * * *

Den s PP ČAS a výroční členská schůze

kteřá se bude konat **10. dubna 2010** již tradičně v přednáškovém sále pražské ZOO v Tróji od 10.00. Tato schůze bude volební, výbor ve složení Ondřej Fiala (předseda), Jaromír Jindra (místopředseda), Lenka Soumarová (evidence), Kateřina Hofbauerová (hospodář), Hana Šípová (Corona Pragensis), Tomáš Tržický (web praha.astro.cz) a Jan Zahajský končí. Bude přednesena zpráva o hospodaření a výroční zpráva. V následných volbách bude třeba zvolit nový výbor na následující tři roky. Uvítáme každého, kdo je ochoten přiložit ruku k dílu a věnovat část svého času práci ve výboru Pražské pobočky ČAS.

Schůze bude doplněna dvěma přednáškami, vstup do ZOO pro členy PP ČAS je zdarma. V případě jasného počasí bude program doplněn pozorováním Slunce chromosférickým dalekohledem (protuberance).

Program dne:

10:00 – 11:00 výroční schůze PP ČAS, volba nového výboru

11:00 – 13:00 přestávka

13:00 – 14:30 Prof. RNDr. Petr Kulhánek, CSc.

Částicová fyzika a kosmologie

14:30 – 16:00 Ing. Jaromír Jindra

Nejdelší úplné zatmění Slunce 21. století očima Pražské pobočky

Volby delegátů na sjezd ČAS

Volby delegátů na řádný sjezd ČAS proběhly korespondenčně. Na kandidátku se přihlásilo 11 členů s možností další zájemce dopsat. Volitelných míst bylo 10. Pobočka měla k datu konání voleb 192 kmenových členů, na výbor došlo 42 hlasovacích lístků, z toho 1 neplatný. Elektronicky hlasovalo 13 členů, poštou 4 členové a osobně volební lístek doručilo 25 členů PP ČAS. Na základě voleb se

sjezdu za PP ČAS zúčastní M. Moudrá (30), K. Hofbauerová (40), L. Soumarová (40), J. Bárta (34), M. Černický (33), J. Jinda (35), V. Kopecký (33), J. Slouka (26), J. Vinš (28) a J. Zahajský (35), náhradník L. Kalista (19). Připomínáme, že sjezd ČAS se koná v termínu 27.-28. března 2010 v prostorách Astronomického ústavu AV ČR v Ondřejově a vedle voleb nového výkonného výboru se očekávají i změny stanov. Sjezd bude doplněn i přednáškou Dr. Petra Heinzla a prohlídkou vybraných pracovišť ondřejovské observatoře.

Nové členské průkazky

Spolu s tímto výtiskem Corony přichází kmenovým členům PP ČAS nové průkazky. Výbor PP ČAS rozhodl o změně na únorové schůzi. Změna se týká nejen typu průkazky, ale i její platnosti. V tomto ohledu jsme se přizpůsobili kalendářnímu roku, tedy platnost je a v dalších letech bude od 1.1. do 31.12. Z tohoto důvodu se posune i termín pro vybírání členských příspěvků tak, abychom v prosinci mohli nechat tisknout průkazky na následující rok. Nová plastová průkazka velikosti kreditní karty, jejíž autorem je Jiří Bárta, bude i nadále obsahovat údaje o držiteli, platnost a vybraná důležitá astronomická data. Připomínky či nápady k obsahu členské průkazky můžete zasílat na e-mailovou adresu paha@astro.cz. K těm nejvíce inspirujícím přihlídneme při tvorbě průkazek na příští rok a za podměty děkujeme.

Dárci

Rádi bychom touto cestou **poděkovali** všem, kteří přispěli dary do pokladny PP ČAS: Šípová Hana (1000), Chvátal Josef (500), Krejčí Michal (500), Vinš Jiří (500), Bartoň Jan (500), Švanda Jan (400), Procházka Miroslav (150), Tomsa Jan (120), Hruža Václav (100), Jílek Petr (100), Kadrnoška Jan (100), Kerhart Vojtěch (100), Převrátil Richard (100), Šobotník Petr (100), Tržický Tomáš (100), Vondrák Jan (100), Hladík Bohuslav (100), Fišer Jan (100), Adamczyk Ivan (100), Macourková Ivana (100), Zahajská Hana (100), Motoška Milan (100), Mokříš Karel (100), Vítek František (100), Sysala Richard (100), Zahajská Petra (100), Moudrá Milada (100), Paulík Václav (55), Buchta Petr (50), Laifr Václav (50), Roškot Vladimír (50), Žižňavský Luboš (50) a Kubičková Eliška Anna (50).

Štefánikova hvězdárna

Otevřeno: denně kromě pondělí, út – pá : 14-19 hod, 21-23 hod.
so-ne : 11-19 hod, 21-23 hod.

POZOROVÁNÍ - předpokladem je vždy jasné počasí. Ke každému objektu je podán odborný výklad, v případě nepříznivého počasí se výklad soustřeďuje na přístrojové vybavení kopulí.

Měsíc - náš nejbližší kosmický soused je dubnu na večerní obloze dobře pozorovatelný od 16. do 27. dubna. První čtvrt - období s nejlepšími pozorovacími podmínkami - nastává 21. dubna. Tato doba je vhodná zejména pro pozorování povrchových útvarů na Měsíci, neboť na rozhraní mezi světlem a stínem (na tzv. terminátoru) útvary vrhají zřetelné stíny. Tehdy, na rozdíl od úplňku (nastává 28. dubna), vynikne plastičnost měsíčního povrchu.

Merkur a Venuše jsou viditelné zejména v druhé dekádě dubna, kdy tvoří zajímavé uskupení s Měsícem (16. dubna). 27. dubna prochází Venuše branou ekliptiky (pomyslnou spojnicí hvězdokup Hyady a Plejády).

Mars se nachází v souhvězdí Raka a je pozorovatelný po celou noc. 17. dubna (v době konání MHV) projde Mars severně od hvězdokupy M44 Praesepe (Jesličky).

Saturn se nachází v souhvězdí Panny a je viditelný po celou noc.

Z objektů **hvězdného vesmíru** nám dubnová obloha nabízí např. dvojhvězdy Izar v souhvězdí Pastýře, Algieba v souhvězdí Lva nebo Mizar a Alcor ve Velké medvědici. Hvězdokupy v souhvězdí Raka, Blíženců, Persea a Herkula..

Na denní obloze lze sledovat **Slunce**, naši nejbližší hvězdu. Pozorovatelné jsou sluneční skvrny a speciálním chromosférickým dalekohledem i sluneční protuberance.

STÁLÁ VÝSTAVA - astronomická výstava, jejíž součástí jsou interaktivní exponáty, optické pokusy i historické přístroje a především počítače s astronomickými informacemi, animacemi a testem.

SPECIÁLNÍ VÝSTAVA – OKO ZA 2 MILIARDY od 23. dubna – odkaz Hubblova vesmírného dalekohledu, nejdokonalejšího dalekohledu všech dob.

Možná díky elektronickému přihlašovacímu systému nebo také kvůli počasí letos dorazilo méně lidí. Byla to tedy komornější akce, ale to se nijak neprojevalo na jejich kvalitách. Přednášky proběhly podle plánu a oproti minulým ročníkům jich dokonce přibýlo.

Účast veřejnosti byla symbolická. Zjistili jsme, že část lidí přišla díky informacím v tisku a část na osobní pozvání.

Během večera se objevily různé trhliny v oblačnosti, ve kterých mohli někteří šťastlivci zahlédnout Mars, Plejády, či dokonce část souhvězdí Orionu. Díky této skutečnosti se tento ročník zařadil z hlediska pozorování jako druhý nejúspěšnější (jeden rok jsme skutečně pozorovali).

Po strážce materiálního zabezpečení se náš gastronomický mág Jirka Bárta opět vytáhl a vykouzliil skvělé pochoutky na grilu, jehož použití je v tomto ročním období vzácnou výjimkou a zvyšuje atraktivitu už tak skvělé večere. Zajímavou epizodou byla polární výprava areálem aeroklubu v hlubokém sněhu za účelem vyproštění a dopravy již výše zmíněného grilu.

Hodkovická astropárty se skutečně vydařila a nezbyvá než si přát, aby příštímu ročníku více přálo počasí a mohli jsme konečně pozorovat.

Závěrem chci poděkovat kamarádům z MAČe za pomoc při organizaci, aeroklubu Hodkovice za poskytnutí přístřeší a PP ČAS za podporu a zaštitění akce.

Připravujeme

Ve stádiu závěrečných příprav vedle dříve uvedených akcí jsou zejména

Mezní hvězdná velikost

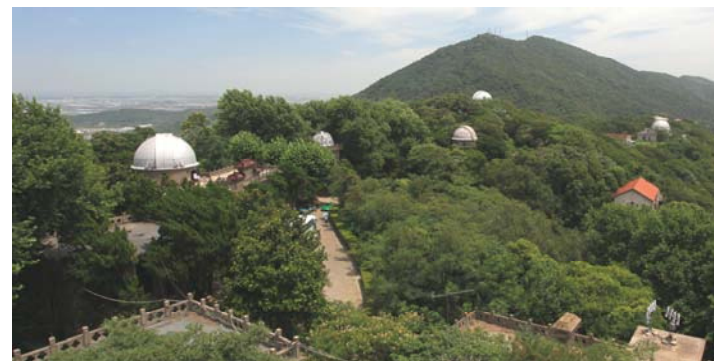
9. běh setkání pod oblohou na Vysočině, které se bude konat o víkendu **16.-18.dubna**. K 18.březnu, dva týdny po zahájení elektronického přihlašování, je beznadějně **obsazeno** (kapacita cca 90 účastníků). Se všemi přihlášenými se těšíme na setkání, podrobnější informace z akce přineseme v dalším čísle Corony.

Litické hvězdobraní

Pod taktovkou aktivních pozorovatelů ze skupiny MAČ se připravuje další ročník Litického hvězdobraní – jarní astropárty pořádané v areálu rekonstruovaného hradu Litice nad Orlicí. Letošní ročník proběhne o víkendu **14.-16.května 2010**. Akce je připravovaná jako pozorovací s dobrými světelnými podmínkami. V sobotu je otevřena veřejnosti a dle zkušeností z předcházejících ročníků na hrad v nočních hodinách skutečně zájemci o astronomii dorazí. Připraveny jsou i besedy nejen k teoretické astronomii ale i k praktickému pozorování a fotografickým technikám. Nocleh a strava jsou zajištěny přímo na hradě, který poskytuje přístřeší (a to do slova pouze přístřeší). Počet účastníků je omezen cca 40ti zájemci, více informací bude před akcí na webu <http://mac.astro.cz>.

Ex-China: Nanking - jižní hlavní město

Další zastávkou našeho putování bylo 20. července za tradičního vedra šestimilionové město Nanjing, pro naši expedici zajímavé zejména astronomickou observatoří v Purpurových horách nad městem.

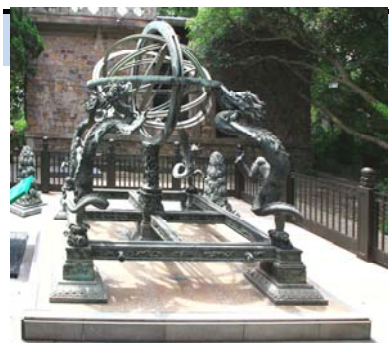
Observatoř vznikla ve 30tých letech 20. století jako první odborné astronomické pracoviště Čínské akademie věd. V současné době zaměstnává 280 lidí, převážně odborných a technických pracovníků. Historické budovy resp. jejich přízemí slouží jako muzeum pro publikaci výsledků a přístrojů, dávno vyřazených z užívání. Vnější prostory - park zaujme zejména množstvím historických měřících a pozorovacích přístrojů. Z ochozu věže se rozprostírá nádherný výhled na celé město od pagod, přes moderní mrakodrapy až pro most přes Jang-c'-ťiang (Modrá řeka).

Abychom nahlédli i zde do historie, navštívili jsme budhistický klášter (Jiming Temple) s pagodou na Korkovém vrchu. Klášter byl založen v roce 527. V jeho sousedství se rozkládá paleontologické muzeum, které mělo k naší škodě ten den zavřeno.

Další zastávkou byla hrobka prvního čínského prezidenta Dr. Sun Yat-sena, který fakticky vládl pouze několik měsíců na přelomu let 1911 a 1912. Dodnes je velkou morální autoritou a zakladatelem moderní čínské státnosti. Hrobka byla postavena v letech 1926-1929 na úbočí Purpurových hor, v rozlehlém parku.

Den jsme ukončili krátkou procházkou historickým centrem města. Ráno, po noclehu v příjemně klimatizovaném hotelu jsme opouštěli Nanjing. Nemohli jsme však, vzhledem k velikosti a významu, odpustit návštěvu vyhlídkové věže mostu přes Modrou řeku. Most je koncipovaný jako dvojpodlažní (spodem vede železnice), dokončen byl v roce 1968 a dosahuje délky více než 6.5 kilometru.

21. července nás čekala dlouhá cesta autobusem do pohoří DaBie Shan, kde se následující den mělo odehrát divadlo, kvůli kterému celá expedice vznikla.

Stalo se

Hodkovice 2010

Ve dnech 13. -14. 2. 2010 pořádali členové MAČ (viz minule) již 4. ročník astropárty na aeroklubovém letišti v Hodkovicích nad Mohelkou. Krátké shrnutí akce připravil Martin Vyskočil.

Jako každý rok se snažíme přinést něco nového a letos tou novinkou byl elektronický přihlašovací systém. Šlo o jeho první testování, takže se to neobešlo bez dětských nemocí, ale celkově bylo úspěšné. Také bychom občas rádi přinesli pěkné počasí, které se nám vyhýbá (letošní rok nebyl výjimkou), ale v tomto období je to nevyzpytatelné. Účastníci se proto mohli pokochat pohledem na krásně vyvinuté oblaky typu altocumulus, stratocumulus, altostratus a další odrůdy bohaté oblačnosti.

Již druhým rokem je naše akce určena i pro širokou veřejnost, pro kterou jsme měli připravené přednášky a ukázky dalekohledů. Podařilo se nám akci propagovat v turnovském regionálním tisku a v libereckém rádiu.

Návštěvu lze spojit s prohlídkou hvězdárny a pozorováním dalekohledem – za jasného počasí Slunce, v případě zatažené oblohy pozemských objektů. Vše je přizpůsobeno věku dětí.

POŘADY PRO DOSPĚLÉ

- každé úterý v 17.00: **Prahou astronomickou** – pořad o astronomických zajímavostech našeho hlavního města Prahy.
- každou středu v 17.00: **Petr a Pavla v létě** – pořad o krásách letní oblohy
- každý čtvrtek v 17.00: **Měsíc** – pořad o našem nejbližším kosmickém sousedovi
- každý pátek v 17.00: **Hledá se Země** – pořad o hledání extrasolárních planet a možnosti života na nich.
- každou sobotu v 17.00: **Tajemství vesmíru** – pořad o vzniku vesmíru a přístrojích, které nám umožňují jeho pozorování.
- každou neděli a 5. 7. v 17.00: **Do blízkého a vzdáleného vesmíru.**
- každý den (mimo pondělí) a 5. 7. v 16.00: **The Universe near and distant** – performance in English.

Akademie vesmírných cestovatelů

Hvězdárna pořádá astronomický kroužek pro zvědavé žáky 6. - 8. tříd. Zájemci o astronomii v uvedeném věku, kteří by chtěli kroužek navštěvovat, získají bližší informace na telefonním čísle 257 320 540, kde také přijímáme přihlášky

KNIHY z astronomie, kosmonautiky a příbuzných oborů pro začátečníky i pokročilé zájemce nabízí fond KNIHOVNY HaP. Výpůjční doba: po a st 16 – 18.

Výbor PP ČAS

se pravidelně schází každou druhou středu v měsíci vyjma prázdnin. Případní zájemci z řad členů PP ČAS se mohou jednání zúčastnit. Vzhledem k omezené kapacitě prostor je lépe se předem nahlásit Lence Soumarové na e-mail soumarova@observatory.cz

Spojení na výbor PP ČAS

Ing. Jaromír Jindra (předseda), ☎731 400 383, e-mail mjindra@volny.cz • Ing. Martin Černický (místopředseda), ☎737 264 040, e-mail dvader@seznam.cz • Mgr. Lenka Soumarová (databáze členů), ☎603 759 280, e-mail soumarova@observatory.cz • Kateřina Hofbauerová (pokladna) ☎ 737 382 546, e-mail hofbauer@centrum.cz.

Corona Pragensis, občasník Pražské pobočky České astronomické společnosti se sídlem Fričova 298, 251 65 Ondřejov. • www: <http://praha.astro.cz> • Redakce CrP: VPP ČAS (e-mail: crp@astro.cz) • Písemný kontakt: Štefánikova hvězdárna, Petřín 205, 118 46 Praha 1 • Tisk: Jan Zahajský • Náklad 270 výtisků • Pro členy PP ČAS zdarma • Redakce neodpovídá za věcný obsah článků • Ročník devatenáctý • Redakční uzávěrka 26.června 2010.

*** 03/2010 ***

Zvolen nový výbor PP ČAS

Na pravidelné výroční schůzi PP ČAS, spojené s **Dnem PP ČAS v ZOO**, byl zvolen nový výbor PP ČAS, který pobočku povede následující tři roky. Nový výbor je devítičlenný a bude pracovat ve složení: Jaromír Jindra, Martin Černický, Kateřina Hofbauerová, Ivana Macourková, Milada Moudrá, Lenka Soumarová, Jiří Bárta, Lukáš Kalista a Jan Zahajský.

Na první schůzi výboru byl předsedou zvolen Jaromír Jindra, místopředsedou Martin Černický, o databázi se bude nadále starat Lenka Soumarová a hospodaření pobočky má na starost Kateřina Hofbauerová.

Corona Pragensis elektronicky

Od příštího vydání máte možnost výběru mezi elektronickou a tištěnou formou **Corony Pragensis**. V případě zájmu o elektronickou verzi zpravodaje v PDF formátu napište, prosím, email na adresu crp@astro.cz nebo komukoliv z výboru PP ČAS (kontakty jsou na poslední straně Corony). Zpravodaj Vám bude chodit na adresu, kterou máme v databázi členů PP ČAS, pokud nám nesdělíte jinou.

Připravujeme

Na závěr září a počátek října připravuje Pražská pobočka ČAS, věrna své tradici, poznávací zájezd pro členy PP ČAS po astronomických zajímavostech severní Itálie. V plánu je vedle historických měst i návštěva astrofyzikální observatoře v Asiagu (<http://www.pd.astro.it/Asiago/>). Více informací naleznete v příloženém letáku nebo na internetových stránkách <http://praha.astro.cz>.

Stalo se

Mezní hvězdná velikost

Letošní jarní běh MHV konaný o víkendu **16. až 18.dubna** se snad ve všech ohledech vydařil. Byl nejobsazenějším ze všech dosud pořádaných MHV a za organizátory přiznejme, že na hranici možností areálu BVV v Zubří. K velkému úspěchu akce přispělo velkou měrou i počasí, obě noci byly jasné, ze soboty na neděli panovaly zatím absolutně nejlepší podmínky, co na MHV pamatují.

Rudná

V sobotu **26. dubna** pobalila skupina členů PP ČAS ve složení Martin Černický, Ivana Macourková, Hana Zahajská a Jan Zahajský základní vybavení pro denní i noční pozorování a vyrazila do **Rudné u Prahy**. Místní organizace ČSOP připravila pro děti mnoho atrakcí

v rámci **Dne Země**. Akce zaměřená nejen na pobavení, ale i na poučení a manuální zručnost se konala v areálu základní školy. Počasí, vzhledem k jeho letošnímu charakteru vyšlo naprosto neskutečně a tak jsme s dětmi pozorovali nejen sluneční protuberance, ale i planetu Venuši a díky dostatečnému přístrojovému vybavení demonstrovali i zvětšení a další vlastnosti dalekohledu na blízkých pozemských objektech. Praktické pozorování provázela i výstava astrofotografií, zhotovených převážně členy západočeské pobočky ČAS.

Se soumrakem se začali scházet vážní zájemci o večerní pozorování. Zprvu jasná večerní obloha nabídla zejména Měsíc, Venuši, později Mars a Saturn. I když obloha v Rudné, vzdálené pár kilometrů od metropole není právě nejtemnější, před příchodem vysoké oblačnosti jsme zvládli ještě několik dvojhvězd a hvězdokup.

Akce byla pořadatelsky dobře připravena, počet účastníků pořadatelé odhadují okolo 500, večerní pozorování navštívilo přes 30 zájemců. Podrobnější informace o ZO ČSOP Žlutý květ a akci najdete na www.zlutykvet.cz. Jan Zahajský

jako pochodové cvičení po jevišti ale vzápětí mi došlo, že si přitom vyměňuje masky, které mu zakrývaly tvář. Samozřejmě ani na kameře nebylo poznat, jak to dělá. Celkem jsme v Šanghaji strávili dva a půl dne a stále by bylo co objevovat.

Jaromír Jindra

Štefánikova hvězdárna o prázdninách

Otevřeno: denně kromě pondělí, út – pá : 14-19 hod, 21-23 hod.

5. a 6.7 a so - ne : 11-19 hod, 21-23 hod.

POZOROVÁNÍ - předpokladem je vždy jasné počasí. Ke každému objektu je podán odborný výklad, v případě nepříznivého počasí se výklad soustřeďuje na přístrojové vybavení kopulí.

Měsíc v červenci je na večerní obloze pozorovatelný od 17. do 25. července. Nejlepší podmínky nastávají kolem 18. 7., kdy je Měsíc v první čtvrti. Tehdy, na rozdíl od úplňku (nastává 26. 7.), vynikne plastičnost měsíčního povrchu. V srpnu je pro pozorování Měsíce vhodné období od 17. do 27. První čtvrt nastává 16. srpna, úplněk 24. srpna.

Venuše, Mars a Saturn jsou viditelné do poloviny srpna nad západním obzorem, kde vytvářejí zajímavé vzájemné seskupení (15.VII a 13.VIII). V druhé polovině srpna bude již pozorovatelná nad východním obzorem i **Jupiter**.

Z objektů **hvězdného vesmíru** nám letní obloha nabízí např. dvojhvězdu Albireo a čtyřhvězdu Epsilon Lyrae. Dostupnými petřínským dalekohledům jsou též např. hvězdokupa **M13** v souhvězdí Herkula, otevřená hvězdokupa **M11** v souhvězdí Štítu, prstencová mlhovina **M57** v souhvězdí Lyr nebo galaxie **M81** a **M82** v souhvězdí Velké medvědice atp.

Na denní obloze lze sledovat **Slunce**, naši nejbližší hvězdu. Pozorovatelné jsou sluneční skvrny a speciálním chromosférickým dalekohledem i sluneční protuberance.

STÁLÁ VÝSTAVA – nová astronomická výstava, jejíž součástí jsou interaktivní exponáty, optické pokusy i historické přístroje a především počítače s astronomickými informacemi, animacemi a testem.

SPECIÁLNÍ VÝSTAVA – OKO ZA 2 MILIARDY – odkaz Hubblova vesmírného dalekohledu, nejdokonalejšího dalekohledu všech dob.

POŘADY PRO DĚTI - každou sobotu a neděli ve 14.30

soboty

Jak šla kometa do světa – pořad pro děti od 6 do 10 let

neděle

Lety ke hvězdám – pořad pro děti nad 10 let

skrytých průhledů, altánek, jezírek se zlatými rybičkami, zalomených můstků, a zákoutí. Komplikovaný tvar můstků je daný představou, že zlí duchové neumí zatáčet a tak za Vámi přes takový most nemohou. Každý detail má nějaký význam. Je to prostorová hra. Umění maximálně, opakovaně, ale pokaždé jinak a pokud možno překvapivě využít malý prostor a dodat mu zdání rozlehlosti. Ve stínu bambusových hájků je mnohem příjemněji než na ulici. Ale chládek jako v našem parku tam nehledejte.

V Číně se můžete setkat s více náboženskými směry (hlavní jsou buddhismus, konfucianství a taoismus), ale režim náboženství příliš nepřeje. V Šanghaji jsme navštívili chrám jadeitového Budhy. V buddhistických chrámech je obecně focení zakázáno. V čínských velkoměstech panuje ovšem uvolněný režim a je dovoleno skoro vše. Výjimkou je Budha z jadeitu, kterého je zakázáno fotografovat a přísně to hlídá několik osob najednou. Následkem toho je k dispozici spousta rozhýbaných a nezaostřených fotek. Hned ve vedlejší místnosti byla jiná socha Budhy - zřejmě také z jadeitu a tu bylo možné fotografovat dle libosti.

Navštívili jsme i muzeum, které je vyhlášené jednou z nejbohatších sbírek. Během několika hodin nelze vstřebat ani základy historie kultury staré přes 5 tisíc let. Zajímavá byla expozice o vývoji platidel, mincí a pečetí, neuvěřitelně vyřezávaného nábytku, malířství ... Zájem o muzeum je obrovský i u místních, kteří na vstup stojí hodinové fronty dlouhé několik set metrů a které jsme předběhli vchodem pro VIP. Večer byla první návštěva místní restaurace a první souboj se "zkříženými meči" v čínském podání (hůlky). Za nepatrně příjemnějších teplot jsme se prošli po nábřeží, kde někteří "výhodně" nakoupili nejméně 10x předražené papírové draky, vystoupali výtahem na svého času nejvyšší věž na světě se skleněnou podlahou a úžasnými výhledy na noční město.

Druhý večer jsme navštívili tradiční čínské divadlo. Nejedná se o divadelní hru v evropském pojetí, spíše o kombinaci varieté a cirkusu. Výkony některých akrobatů byly naprosto fascinující a neuvěřitelné. Pro mne bylo nejzajímavější vystoupení "kouzelníka" v tradičním velmi pestrém úboru. Zpočátku to vypadalo,

Jesenice

Dne **7.května** jsme se zapojili do zajímavé akce v základní škole v **Jesenici u Prahy**. Na výbor PP ČAS se obrátil p. Robert Řehák (rovněž člen PP ČAS) s prosbou na spolupráci při akci místního astronomického kroužku. V původním plánu bylo odpolední pozorování Slunce a noční pozorování oblohy a my jsme se chystali přivést malý H-alfa dalekohled pro pozorování slunečních protuberancí a velký katadioptr pro noční pozorování. Počasí nám bohužel příliš vstříc nevyšlo a tak zůstalo pouze při odpoledním pozorování Slunce, vždy když se na nás usmálo dírou v mracích. Náhradní program zajišťoval malý refraktor (přivezený místo

katadioptru), kterým jsme pozorovali krásně zpívajícího kosa a dvě straky, stavějící hnízdo na nedaleké borovici.

Akce se zúčastnilo 12 dětí z astronomického kroužku a nějaké ty maminky. Pochvalu si určitě zaslouží vedoucí kroužku p. Řehák, neboť děti měly o zájem o pozorování a dobré znalosti o Slunci i obloze. Přes trable s počasím byla akce příjemná, líbila se a padlo i slovo na její zopakování pod příznivější oblohou. Závěrem děkuji Lukášovi Kalistovi, který se se mnou akce zúčastnil a pomohl i vlastní technikou, a Janu Zahajskému za zapůjčení H-alfa dalekohledu.

Martin Černický

Litické hvězdobraní

O víkendu **14. až 16. května** proběhl na hradě **Litice nad Orlicí** již 4. ročník Litického hvězdobraní. Akce se zúčastnilo 35 astronomických nadšenců, kteří se

již od začátku roku těšili tento víkend v době novu. A když píši nadšenců, tak to platilo do posledního písmene! Počasí nám totiž zasadilo ránu pod pás a obdařilo nás nízkou oblačností, chladem a občasným deštěm. Romantický pobyt na hradním nádvoří a přilehlých hradních sálech tak získal zcela jiný náboj.

Akce přesto nebyla jen zcela společenská. Během celé akce se probírala astrofotografie téměř na každém rohu a počet notebooků by poměrně snadno porazil kdejakou kancelář. I vizualisti si nakonec našli svoje, když během soboty pozorovali nádherné poštolky, které na hradu hnízdí a loví v jeho okolí.

Akce se zúčastnili jak skalní hvězdobranci, tak i několik nových tváří. Těm se myslím akce líbila a doufám, že se objeví i příště. V sobotu večer jsme všichni společně pozorovali dvojité souhvězdí pštrosa a krůty, které k dokonalosti připravil šéfkuchař Jirka Bárta.

Stejně jako loni byly připraveny astronomické přednášky pro veřejnost, která se však díky počasí objevila jen sporadicky, rychle prolétla hrad a zřejmě směřovala někam do tepla ... Tak snad příští rok bude počasí k nám i návštěvníkům hradu milosrdnější.

Absolutní pochvalu si zaslouží "duchovní otec" a hlavní organizátor akce Jiří Bárta i se svými nejbližšími, neboť nám i přes nepřízeň počasí dokázali opět připravit příjemnou a bezproblémovou akci!

Martin Černický

Exkurze na pracoviště ČHMÍ

V pondělí **14.června** připravil výbor PP ČAS návštěvu pracoviště Českého hydrometeorologického ústavu v Praze na Libuši. Představení pracoviště a povídání o používaných přístrojích a předpovědních modelech bylo zakončeno vypuštěním meteorologického balónu.

Ex-China: Šanghaj

První na co našinec v Šanghaji tvrdě narazí je vedro. I silnějším jedincům se přitom narázu podlomí kolena. Po absolvování jízdy Maglevem viz Corona 01/2010 nás pohltilo samotné město Šanghaj, neboli U moře jak prý zní překlad názvu města.

Z nádraží do hotelu autobusem jsme se posouvali maximálně rychlostí zdatného cyklisty. Druhý dojem po přiletu do Šanghaje je veliká spousta cyklistů

ale i druhů kol včetně nákladních. Každého, kdo poprvé zavítá do těchto končin šokuje, jaký náklad se dá převážet na kole. Dokladem toho, jak v Číně jde nahoru životní úroveň je i to, kolik cyklistů už vyměnilo klasické kolo za motorku. V nejbohtašších regionech (v rovině) pak za elektro-motorku.

Hned po ubytování jsme vyrazili na obhlídku města. Průvodcem nám byl sinolog Václav Laifr, který nás protáhl starými čtvrtěmi města. Klikaté úzké uličky s dvou až třípatrovými činžáky, v přízemí většinou nějaký obchod nebo malá dílna jako zdroj obživy. Pozornost okamžitě upoutalo až 5ti patrové bambusové lešení a zejména pak způsob svazování "trubek" lešení do pevné konstrukce. V Šanghaji se staví všude. Ve staré nízké zástavbě je mnoho domů obehnaných bambusovým lešením.

Druhá věc, která mne praštila do očí byla změť drátů elektrických rozvodů, které slouží kromě rozvodu elektřiny i k sušení prádla. Učili jsme se chodit po ulici, protože po chodníku se nechodí. Na chodníku se žije. Na chodníku se obchoduje, vaří, jí, myje nádobí, odpočívá v sedě, na bobku nebo na štokrletech, hrají se společenské hry ... Prošli jsme pouličním bazarem. Protože našinec se v Číně z principu schovat nemůže, strhne se bitka o zákazníka u každého stánku, u kterého jen zpomalíte. Někdy i téměř neurvalá a obtěžující.

Stará zástavba však mizí a na jejím místě se staví výškové budovy. V době naší expedice vrcholily stavební přípravy na světovou výstavu Expo 2010. První místo, které jsme měli v Šanghaji dle plánu navštívit - historické nábřeží *Bunt* – obehnali stavebním plotem dřívě, než jsme došli. Místní obyvatelé Šanghaje jsou na své mrakodrapy pyšní. Nejsou to prý bezduché vysoké kvádry, ale každý je nějak charakteristický a odlišný od ostatních. Jeden ve tvaru nákupní tašky (mě spíš připomínal otvírák na pivo), jiný ve tvaru koruny nebo lotosového květu.

Úplně jiný svět jsou tradiční čínské zahrady. Před zahradou *Yu* je turistické obchodní centrum umístěné do starých dřevěných červeně zalakovaných patrových domů. Spousta čajoven, restaurací, starožitností ale i zlatnictví. A pak přejdete přes jezírko po velmi klikatém mostě, projdete brankou v nenápadné zdi a jste v oáze klidu staré zahrady. Zahrada *Yu* je jedna z velmi starých dochovaných zahrad (uváděné stáří asi 400 let). Je to složitě bludiště průchodů,

POŘADY PRO DĚTI - každou sobotu a neděli ve 14.30

Říjen - soboty **Povídání o měsíčku** – pro děti od 7 do 10 let
Říjen – neděle a 28.10. **Lety ke hvězdám** - pro děti od 10ti let
Listopad - soboty **Na výlet do vesmíru** – pro děti od 7 do 10 let
Listopad – neděle a 17.11. **Do nitra vesmíru** - pořad pro děti od 10ti let

Návštěvu lze spojit s prohlídkou hvězdárny a pozorováním dalekohledem – za jasného počasí Slunce, v případě zatažené oblohy pozemských objektů. Vše je přizpůsobeno věku dětí.

POŘADY PRO DOSPĚLÉ – každou říjnovou sobotu, neděli a 28.10. v 17.00

Hledá se Země – pořad o hledání extrasolárních planet a možnosti života každou listopadovou sobotu, neděli a 17.11. v 17.00

Měsíc – pořad o našem nejbližším vesmírném sousedovi

KNIHY z astronomie, kosmonautiky a příbuzných oborů pro začátečníky i pokročilé zájemce nabízí fond KNIHOVNY HaP. Výpůjční doba po telefonické dohodě na tel. 257 32 05 40.

Dne 31. 10. u nás končí **letní čas**. Ve 3 hodiny ráno střeoevropského letního času (SELČ) si posuneme hodinky o hodinu dozadu, tedy na 2 hodiny času střeoevropského (SEČ). Noc z 30. na 31. 10. bude tedy o hodinu delší.

Výbor PP ČAS

se pravidelně schází každou druhou středu v měsíci. Případní zájemci z řad členů PP ČAS se mohou jednání zúčastnit. Vzhledem k omezené kapacitě prostor je lépe se předem nahlásit Lence Soumarové na e-mail soumarova@observatory.cz

Spojení na výbor PP ČAS

Jaromír Jindra (předseda), ☎731 400 383, e-mail mjindra@volny.cz • Mgr. Lenka Soumarová (datovába členů), ☎603 759 280, e-mail soumarova@observatory.cz • Kateřina Hofbauerová (pokladna) ☎737382546, e-mail hofbauer@centrum.cz.

Corona Pragensis, občasník Pražské pobočky České astronomické společnosti se sídlem Královská obora 233, 170 21 Praha 7 • www: <http://praha.astro.cz> • Redakce CrP: VPP ČAS (e-mail: crp@astro.cz) • Písemný kontakt: Štefánikova hvězdárna, Petřín 205, 118 46 Praha 1 • Tisk: Jan Zahajský • Náklad 280 výtisků • Pro členy PP ČAS zdarma • Redakce neodpovídá za věcný obsah článků • Ročník devatenáctý • Redakční uzávěrka 14. října 2010.

* 04/2010 * * * * *

Příspěvky do PP ČAS a ČAS

Výbor PP ČAS upozorňuje, že dochází ke změně v termínech placení členských příspěvků do ČAS a tím i do PP ČAS. Členské průkazy platily vždy od září roku, ke kterému se vybíraly členské příspěvky do srpna následujícího roku. Docházelo ke zpoždění a člen, který zaplatil v lednu, dostal průkazku až v září. Výkonný výbor ČAS rozhodl o změně platnosti ročních členských průkazek na běžný kalendářní rok. Průkazka bude mít společný design pro všechny složky ČAS s vyznačením příslušnosti ke složce a **platnost bude od prosince 2010 do ledna 2012**.

Letos tak nastává situace, že se budou vybírat členské příspěvky 2x. Na jaře členové zaplatili členské příspěvky na rok 2010 a na podzim budou vyzváni k placení pro rok 2011.

Výkonný výbor České astronomické společnosti rozhodl, že kmenové členských příspěvky do ČAS pro rok 2011 zůstávají stejné jako v předchozích letech, tedy **základní 400 Kč**, zlevněný 300 Kč a zahraniční (mimo SR) 600 Kč.

Výbor pražské pobočky ponechává výši členských příspěvků na rok 2011 beze změn. **Příspěvek do PP ČAS je 100 Kč**, členové nad 70 let zdarma.

Platbu členských příspěvků na rok 2011 prosím proveďte buď převodem nebo přiloženou složenkou nejpozději **do začátku listopadu 2010**. V případě platby převodem nezapomeňte uvádět variabilní symbol viz složenka. Sekce a pobočky musí vybrané částky do 15. listopadu zaslat na účet ČAS (případně hotově do pokladny). V prosinci budou vyrobeny nové členské průkazy a rozeslány spolu s členským věstníkem Kosmické rozhledy jako příloha časopisu Astropis.

NEJBLIŽŠÍ AKCE PRAŽSKÉ POBOČKY

17. listopadu 2010 (středa) – vzpomínková akce na exkurzi po italských astronomických zajímavostech s promítáním a pohoštěním se uskuteční od 19:05 v přednáškovém sále Štefánikovy hvězdárny na Petříně.

V případě jakýchkoliv nejasností kontaktujte Lenku Soumarovou tel.: 603 759 280 nebo e-mailem soumarova@observatory.cz.

Ex China – Dabieshan

Ráno odjíždíme do předem vyhlédnuté oblasti v okolí Šanghaje, o které jsme se domnívali, že by byla nejvhodnější na pozorování zatmění - pohoří Dabieshan (foneticky Ta Pie Šan) vzdálené přes 500km.

Národní park Dabieshan je zatím málo známý, jeho statut NP je teprve od roku 2004. Hned na počátku je třeba se zmínit o nevšedním zážitku na místních toaletách, ve kterých jsme se cestou stavěli. Dámská toaleta byla velká místnost se 4 otevřenými kójemi, uprostřed žlab s tekoucí vodou procházející kolmo všemi kójemi a vy si stoupnete bokem ke vchodu kóje, rozkročmo nad žlab. Všichni, kdož stojí ve frontě koukají (co taky mají dělat). Po toaletním papíře či umyvadle na umytí rukou si můžeme jen zdát. Čínské toalety by vůbec vydaly na jeden samostatný článek :o).

Venku stoupá teplota nad 40°C a my projíždíme krajinou s políčky se známými i neznámými plodinami a městečky s garážovými obchody, jedeme kolem říček, přes které vedou zajímavé, vyvýšené lávky bez zábradlí dlouhé 20, 30 i víc

metrů nebo přes ně vedou betonové brody. Až k večeru dojíždíme po úzké silnici do hor. Na stránkách rostou bambusové háje a na stupňovitých políčkách se kromě jiného pěstuje čaj a rýže. Nikde na políčkách není vidět ani živáčka, přesto jsou vzorně obdělávané. Je využita každá píď země. Dokonce i krajnice

Štefánikova hvězdárna

Otevřeno: denně kromě pondělí

Říjen: út – pá : 19-21 hod so a ne : 11-18 19-21 hod.

Listopad: út – pá : 18-20 hod so a ne : 11-20 hod.

POZOROVÁNÍ - předpokladem je vždy jasné počasí. Ke každému objektu je podán odborný výklad, v případě nepříznivého počasí se výklad soustřeďuje na přístrojové vybavení kopulí.

Měsíc je na večerní obloze dobře pozorovatelný od 14. do 24.října a od 12. do 21. listopadu. První čtvrt - období s nejlepšími pozorovacími podmínkami - nastává 14.října a 13.listopadu. Tato doba je vhodná zejména pro pozorování povrchových útvarů na Měsíci, neboť na rozhraní mezi světlem a stínem (na tzv. terminátoru) útvary vrhají zřetelné stíny. Tehdy, na rozdíl od úplňku (nastává 23. října a 21.listopadu), vynikne plastičnost měsíčního povrchu.

Podzimní večerní obloze kraluje planeta **Jupiter** je pozorovatelný prakticky po celou noc v souhvězdí Ryb a Vodnáře.

Z objektů **hvězdného vesmíru** obloha nabízí dvojhvězdy např. Albireo nebo gama Andromedy. Dále zaujme hvězdokupa M15 v souhvězdí Pegasa, M57 – prstencovou mlhovinu v Lyře nebo galaxie M31 v souhvězdí Andromedy. K pozorování hvězdokup, mlhovin a galaxií jsou vhodné bezměsíčné noci, kdy neruší světlo Měsíce.

Na denní obloze lze sledovat **Slunce**, naši nejbližší hvězdu. Pozorovatelné jsou sluneční skvrny a speciálním chromosférickým dalekohledem i sluneční protuberance.

STÁLÁ VÝSTAVA - astronomická výstava, jejíž součástí jsou interaktivní exponáty, optické pokusy i historické přístroje a především počítače s astronomickými informacemi, animacemi a testem.

SPECIÁLNÍ VÝSTAVA

Říjen: polární záře - výstava o věnována tomuto fascinujícímu jevu.

Listopad: Oko za 2 miliardy – výstava k 20.výročí Hubbleova dalekohedu

ASTRONOMICKÁ PŘEDNÁŠKA ve středu od 18:30

13.října - **Temná hmota po 12 letech** - Prof. RNDr. Petr Kulhánek, CSc.

24.listopadu - **Hrozba islandských sopek?** - Mgr. Jakub Haloda, Ph.D. Rekapitulace příčin a následků letošní erupce islandské sopky Eyjafjallajökull.

Hlavním smyslem akce je setkání amatérských astronomů, společné pozorování, předávání zkušeností i obyčejné posezení.

Již třetím rokem je akce otevřena i pro širokou veřejnost, pro kterou je připravena výstavka dorazivších dalekohledů s možností se jimi podívat. Vzhledem k tomu, že počasí je v tomto období „většinou velmi nejisté, až zoufale jisté“, bývá dále na programu kromě astronomického pozorování i zásoba zajímavých přednášek (přednášející jsou v jednání) a tento rok je v plánu i workshop zaměřený na astrofotografii.

V průběhu akce bude fungovat letištní bar a v provozu bude v tomto ročním období vzácný gril. Pro registrované účastníky akce je zajištěna večeře, snídaně a asi 35 míst pro přespaní v budově aeroklubu. Registrace bude před akcí spuštěna na stránkách občanského sdružení Mikroastročaj (<http://mac.astro.cz>) a spuštění bude avizováno na stránkách PP ČAS a na astronomickém fóru (<http://www.astro-forum.cz>).

Bližší informace o akci i články z akcí již minulých jsou k dispozici na stránkách občanského sdružení Mikroastročaj.

Za MAČ Martin Vyskočil

MHV jaro 2011 – poznačte si termín

Termín jarního MHV je stanoven a potvrzen v areálu BVV v Zubří u Nového Města na Moravě v termínu **29.4.-1.5.2011**. Na akci se zatím nedá přihlásit, přihlašovací aplikace bude spuštěna na webu Pražské pobočky praha.astro.cz až v průběhu února, nicméně zájemcům doporučujeme termín zanést do kalendáře.

Můžete navštívit

Rada vědeckých společností ČR, sdružující více než 70 vědeckých společností a jejíž členem je i Česká astronomická společnost pořádá k 20 letům své činnosti výstavu VĚDA JAKO POSLÁNÍ I KONÍČEK, a to v termínu 27. 10. - 12. 11. 2010, každý všední den od 9 do 19 hodin v budově Akademie věd ČR, Národní 3, Praha 1 ve výstavním sále v přízemí. Svou prezentaci má i Česká astronomická společnost.

u silnice jsou osázeny rajčaty, paprikami, fazolemi. Dohadujeme se, kdy to vlastně obdělávají. Pokud nějaké lidi vidíme, tak jen jak leží ve stínu a různě se zabavují. Pijí, hrají hry, spí nebo jen tak klábosí. Zřejmě místní zemědělci pracují v noci.

Přijíždíme do hotelu. Někteří z nás se jako průzkumníci vydali mikrobusem hledat do hor nejlepší stanoviště na pozorování zítřejšího zatmění. Večer za tmy si v místní mrňavé garážové samoobsluze necháváme v mrazáku chladit pivo a navazujeme kontakty. Před obchodem inscenujeme malou hospodu. Místní obyvatelé nám přenechávají malé stoličky a z ostatních občů se k nám přidávají ostatní. Jsme pro ně atrakce. Dokonce se na nás přišla podívat i nemocná mladá paní v pyžamu i s kapačkou na věšáku. Vůbec si nerozumíme, ale pár důležitých slovíček jsme se nakonec naučili. Pivo se řekne piťo a děkuji ši šie. Teplota nebezpečně klesla k 32°C.

Další den ráno se připravujeme na pozorování zatmění. Původní záměr nechat se vyvézt autobusem padá. Nejpříhodnější místo k pozorování je nakonec přímo před hotelem. Každý jsme si našli správnou pozici a modlíme se, aby se

houstnoucí mraky rozptýlily. Půjčujeme místním speciální brýle. Zatmění začíná a občas je vidět mezi mraky ubývající srpek Slunce. Nastává tma, ale bohužel v nejdůležitějším okamžiku mraky zakrývají celou oblohu. Je tma jako v pytli. Místní řidiče to o všem vůbec nevyvádí z míry. Jen rozsvítí světla a jedou dál, čímž nám narušují kouzlo okamžiku. Najednou se začne rozednívat a my zase občas zahlédneme srpeček. Pomalu se zklamání rozcházíme. Viděli a neviděli jsme nejdelší zatmění slunce v tomto století. Později se z televize dozvídáme, že v Šanghaji, kam se na zatmění z celého světa sjelo spousta nadšenců, lilo jako z konve. Hezky bylo snad jen v Indii.

Jdeme se podívat po okolí. Objevujeme rýžové pole a se zaujetím si zblízka prohlížíme, jak rýže vypadá jinak než na talíři. Fotíme zdejší různobarevné vážky a charakteristické asi 5cm dlouhé řvoucí cikády. Čeká nás další zajímavý program. Vzhůru do národního parku **Nebeský ráj**. V parku stoupáme už pěšky podél tří

krásných vodopádů. U posledního se rozdělujeme. Někteří stoupají na nejvyšší vrcholek zdejšího pohoří (přes 1700m). Stoupat znamená v Číně chůzi po schodech, výška rychleji přibývá, ale je to i namáhavější. I během naší další cesty vždy když jsme chtěli dobít nějaký vrchol, tak jedině po schodech. Hory jsou strmé a skalnaté. Schody jsou i často vysekané do skály nebo se ke skalám připevní. Vracíme se k autobusu a místním průvodkyním děláme vrásky na čele. Jsou zvyklé na tvrdou kázeň a disciplinu. Výprava musí jít za vždy průvodcem. Podvratný živel číhá všude. Když jsme se rozprchlí u posledního vodopádu, jak je našim zvykem, tak jsou na nás hodně našťvané. S úlevou a hlavně překvapením, že k autobusu dorážíme všichni a včas se s námi loučí. Je vidět, že na zahraniční turisty si teprve budou muset zvykat.

Cesta pokračuje pěšky **Údolím bílého koně**. Údolí je úchvatné. Plné hlubokých horských tůň s průzračnou vodou a nádherné přírody. Pár

mužských jedinců neváhá a skáče do vody. V další tůni se přidávají další. My ženský pustě závidíme. Škoda, že nás předem neupozornili, že si máme vzít plavky. Jak se dozvídáme, přes 90% Číňanů neumí plavat, tak je to ani nenapadlo. Konec konců spodní prádlo je skoro jako plavky a tak i my končíme ve vodě.

I když tady v horách je zima kolem 28°C, voda je velmi osvěžující. Na závěr trasy procházíme typickou vesnicí se skromnými obchůdky v garážích, nahlédneme do černé kuchyně a fotíme se jako exotická zvířátka s dětmi i s místními.

Domů nás už přiblíží autobus. Po večeři v hotelu se jdeme projít a v naší improvizované hospodě nás už očekávají s chlazeným pivem. Zítra odjždíme do Wuchanu, odkud se letadlem přemístíme do Xianu. Věra Martínková

Stalo se

Exkurze do Itálie

Ve dnech 28.9. až 3.10. se uskutečnil zájezd po hvězdárnách a historických městech severní Itálie. Z uskutečněných exkurzí přineseme v některém z dalších čísel CrP podrobnější příspěvky.

Vzpomínkové povídání nejen účastníků exkurze se uskuteční 17.11. od 19.05 v přednáškovém sále Štefánikovy hvězdárny.

Připravujeme

Hodkovice 2011

Ze soboty na neděli 5.-6. února 2011 se bude na aeroklubovém letišti v Hodkovicích nad Mohelkou konat již jubilejní pátá astropárty. Akci pořádá občanské sdružení *Mikroastročaj* (MAČ) ve spolupráci s pražskou pobočkou ČAS.